8 Αυγούστου 2013

Υπεραγία Θεοτόκε σώσον ημας

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή

Ο μήνας Αύγουστος είναι ο μήνας της Υπεραγίας Θεοτόκου, της Παναγίας μας. Αν καθ' όλο το έτος έχουμε συχνές και πυκνές αναφορές για τη Μητέρα του Κυρίου, εκεί που αποκορυφώνεται η δοξολογική, τιμητική και ικετευτική αναφορά μας σ' Εκείνη, είναι κατά τον μήνα αυτό, λόγω της εορτής της Κοιμήσεώς της και της με αυτήν κατά την παράδοση της Εκκλησίας μας συνδεδεμένης μεταστάσεώς της. Αιτία γι' αυτό είναι ότι η Κοίμηση και η μετάσταση της Θεοτόκου επιστεγάζουν την όλη αγιασμένη επί γης πορεία της, που σημαίνει ότι το κάθε γεγονός της ζωής της Παναγίας θεωρείται ως αναβαθμός, που οδηγεί στην αγκαλιά του Τριαδικού Θεού. Με άλλα λόγια, με την Κοίμηση της Θεοτόκου κατανοούμε οι πιστοί ότι τίποτε δεν υπήρξε τυχαίο στη ζωή της – άλλωστε, υπάρχει τίποτε τυχαίο; – αλλά όλα συμπλέκονταν από τη Θεία Χάρη, η οποία συνεργαζόταν με την ελεύθερη βούλησή της, ώστε να φθάσει να γίνει η Παναγία αυτό που δηλώνει η προσωνυμία της: Παν-αγία. Υπεράνω δηλαδή οποιουδήποτε αγίου, είτε ανθρώπου είτε αγγέλου. «Θεός μετά Θεόν» κατά μία μάλιστα πατερική έκφραση. Γι' αυτό και ψάλλει αδιάκοπα η Εκκλησία μας: «Την τιμιωτέραν των Χερουβείμ και ενδοξοτέραν ασυγκρίτως των Σεραφείμ». Από αυτό καταλαβαίνουμε και γιατί η νηστεία για την Παναγία, γιατί οι καθημερινές ικεσίες μας με τους παρακλητικούς κανόνες, γιατί οι γονυκλισίες.

Ιδιαιτέρως θα σταθούμε στους παρακλητικούς κανόνες, μεγάλο και μικρό, που αποτελούν μακάριο εντρύφημα κάθε πιστού, παρηγοριά κι ελπίδα του σ' όλες τις περιστάσεις της ζωής του, μάλιστα τότε που αντιμετωπίζει διαφόρων ειδών πειρασμούς. Και τούτο γιατί οι βασικές προϋποθέσεις στις οποίες στηρίζονται και οι δύο κανόνες, είναι αφενός το γεγονός ότι ως άνθρωποι χειμαζόμαστε

ευρισκόμενοι μέσα σ’ αυτόν τον ταλαίπωρο κόσμο με τους πολυποίκιλους πειρασμούς και τις παγίδες του, αφετέρου υπάρχει η ελπίδα και η παρηγοριά, η καταφυγή και η δύναμη, που είναι η παρουσία της Παναγίας στη ζωή μας.
Και ως προς την πρώτη προϋπόθεση: Δεν υπάρχει, πιστεύουμε, άνθρωπος επί γης, που να μη δοκιμάζει πειρασμούς, εξωτερικούς και εσωτερικούς. Είναι τέτοια η ανθρώπινη φύση και τέτοια η κοινωνία και ο κόσμος μας, που τούτο θεωρείται αδύνατο. «Πειραστήριον» χαρακτηρίζει ο λόγος του Θεού τη ζωή του ανθρώπου, «κοιλάδα πένθους και δακρύων». Αλλά και σύνολη η εμπειρία του ανθρώπου, όπου γης, ανεξάρτητα από θρησκεία και ιδεολογία, επιβεβαιώνει το γεγονός. Γιατί άραγε; Πλαστήκαμε για να πάσχουμε; Βεβαίως όχι. Ο Θεός, κατά την πίστη μας, μας δημιούργησε έτσι, ώστε να είμαστε μέτοχοι της ζωής Του, δηλαδή να ζούμε ευτυχισμένοι, με την προοπτική μάλιστα της απόλυτης, μέσα στα κτιστά όρια, ευτυχίας, εφόσον τέλος μάς έταξε την ομοίωσή μας με Αυτόν. Η κακή χρήση όμως της ελευθερίας μας μάς οδήγησε στην απομάκρυνση από Εκείνον, την πηγή της χαράς και της μακαριότητας, κι έτσι κλήρος μας έγινε αυτό που επιλέξαμε: η φθορά και ο θάνατος, με τα συνοδεύοντα αυτά στοιχεία, της θλίψης και των δακρύων των πειρασμών. Λέει ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος κάπου: «Όπου δεν υπάρχει πληγή, δεν χρειάζεται νυστέρι. Στον Αδάμ πριν από την παράβαση δεν υπήρχαν δάκρυα, όπως ακριβώς και στους δικαίους, μετά την ανάσταση των νεκρών, εφόσον θα έχει καταργηθεί η αμαρτία και θα έχει εξαφανιστεί η οδύνη, η λύπη και ο στεναγμός». Όλοι λοιπόν πάσχουμε εξωτερικά και εσωτερικά. Εξωτερικά: με τις διάφορες αρρώστιες, τους πόνους, τις δοκιμασίες της ζωής, εσωτερικά: με τα διάφορα πάθη και τις αδυναμίες μας. Ποιοι πειρασμοί θεωρούνται βαρύτεροι; Συνήθως ο πολύς κόσμος θεωρεί ότι οι εξωτερικοί πειρασμοί είναι οι χειρότεροι, αυτοί που μόνον μπορούν να δημιουργήσουν ουσιαστικά προβλήματα. Πολλές φορές μάλιστα δεν δίνει σημασία καν στους εσωτερικούς. «Την υγεία μας να ‘χουμε και τίποτε άλλο» ακούμε καθημερινά γύρω μας και σε όλους τους τόνους. Ενώ η καθημερινή ζωή αποκαλύπτει ότι οι γονείς ρίχνουν όλο το βάρος τους για τη διασφάλιση των εξωτερικών συνθηκών των παιδιών τους και της σωματικής υγείας τους, μηδαμινά δε, αν μη τι και καθόλου, δεν φροντίζουν για την εσωτερική ακεραιότητά τους. Κι όμως! Οι εσωτερικοί πειρασμοί, που πηγάζουν πρωτίστως από τα πάθη και τις αδυναμίες μας, έχουν την άμεση προτεραιότητα, γιατί αυτοί διακυβεύουν την πίστη και την αγάπη μας στον Θεό και τον συνάνθρωπο, που σημαίνει ότι από την καλή ή κακή αντιμετώπισή τους εξαρτάται το αιώνιο μέλλον μας. Ενώ οι άλλοι, οι εξωτερικοί πειρασμοί, θα έπρεπε να έρχονται σε δεύτερη μοίρα ενδιαφέροντος, δεδομένου ότι αυτοί πολλές φορές θεωρούνται ευλογία Θεού. Πώς; Θεωρούμενοι ως αφορμή και πρόκληση προς απόκτηση μεγαλύτερης υπομονής και πίστεως, άρα προς μείζονα αγιασμό μας. «Πάσαν χαράν ηγήσασθε, αδελφοί μου» γράφει ο αδελφόθεος Ιάκωβος, «όταν πειρασμοίς περιπέσητε ποικίλοις, ειδότες ότι το δοκίμιον υμών της πίστεως

κατεργάζεται υπομονήν. Η δε υπομονή έργον τέλειον εχέτω, ίνα ήτε τέλειοι και ολόκληροι, εν μηδενί λειπόμενοι» (1, 2-4).

Παρ’ όλα αυτά όμως! Η Εκκλησία μας συγκαταβαίνει στις αδυναμίες μας και στους διαφόρους πειρασμούς μας και μας προτρέπει να προστρέχουμε στην Υπεραγία Θεοτόκο, ιδίως μέσα από τις παρακλήσεις, ώστε να λαβαίνουμε την ίαση για όλα τα παθήματά μας, εξωτερικά και εσωτερικά. Κι ακριβώς αυτή η προτροπή της Εκκλησίας στηρίζεται στη δεύτερη προϋπόθεση των παρακλητικών κανόνων που είδαμε: την πίστη ότι η Παναγία βρίσκεται κοντά μας, δίπλα μας, έτοιμη να εισακούσει κάθε αίτημα που είναι για το συμφέρον μας, διότι έχει τη δύναμη να μας παράσχει τη χάρη που της ζητάμε. «Πολύ ισχύει δέησις Μητρός προς ευμένειαν Δεσπότου». Αυτό συμβαίνει διότι η Παναγία είναι η μητέρα του Κυρίου μας, αυτή δηλαδή από την οποία προσέλαβε, με τη θέλησή της, την ανθρώπινη φύση ο Θεός μας, συνεπώς έκτοτε δεν μπορεί να γίνει αναφορά στον Χριστό χωρίς να γίνει αναφορά και στην Παναγία Μητέρα Του. Με άλλα λόγια, όπου Χριστός, εκεί και Παναγία, κι όπου Παναγία, εκεί και Χριστός. Προσφυγή άρα στην Παναγία σημαίνει ισχυρή προσφυγή και προς τον Χριστό, γι’ αυτό και άπειρα τα θαύματα από τις παρακλήσεις στη Θεοτόκο, τόσο τα μεγάλα και τρανταχτά, όσο και τα μικρά και καθημερινά, που τα γνωρίζει μόνον η πιστή ψυχή του απλού ανθρώπου.

Κατανοούμε έτσι γιατί οι διάφοροι αιρετικοί, και στο παρελθόν και στο παρόν, υποτιμούν την Παναγία. Μη έχοντας ορθή γνώση του Χριστού, λόγω ελλείψεως της χάρης του Θεού μέσα τους, κατ’ ανάγκην διαστρεβλώνουν και τη θέση της Μητέρας Του. Δηλαδή, κριτήριο ορθοδοξίας θεωρείται μεταξύ των άλλων και η στάση μας έναντι της Παναγίας. Ας ρωτήσουμε οποιοδήποτε αιρετικό, ιδίως τους Προτεστάντες και τους παναιρετικούς Γιεχωβάδες, τι φρονούν για την Παναγία. Η απάντησή τους θα μας γεμίσει μαύρη απελπισία. «Αισχρόν εστι και λέγειν». Κι όπως χρειάζεται Πνεύμα Θεού για να δει κανείς ορθά τον Χριστό – «ουδείς δύναται ειπείν Κύριον Ιησούν ει μη εν Πνεύματι Αγίω» (Α΄Κορ. 12, 3) – κατά τον ίδιο τρόπο απαιτείται Πνεύμα Θεού για να δει κανείς ορθά και την Παναγία. Είναι τόσο φανερή η αλήθεια αυτή, όταν διαβάζουμε στο Ευαγγέλιο τα σχετικά με την επίσκεψη της Μαριάμ, μητέρας του Κυρίου, στην εξαδέλφη της Ελισάβετ μετά τον Ευαγγελισμό. «Επλήσθη», γράφει ο ευαγγελιστής, «Πνεύματος Αγίου η Ελισάβετ και ανεφώνησε φωνή μεγάλη και είπε: Ευλογημένη συ εν γυναιξί...» (Λουκ. 1, 41-42).

Η Παναγία μας λοιπόν έχει τη δύναμη να μας βοηθήσει σε όλα μας τα προβλήματα, λόγω της σχέσεώς της με τον Κύριο και Υιό της. Δεν έχουμε παρά να προστρέχουμε συνεχώς σ’ Αυτήν – και όχι μόνον με τις παρακλήσεις – με την πεποίθηση ότι η βοήθειά της αποτελεί και χαρά, αλλά και ανάγκη της. Χαρά, γιατί είναι γεμάτη αγάπη για τα παιδιά της – κι είμαστε ως μέλη Χριστού βαπτισμένα, παιδιά κι εμείς της Παναγίας – ανάγκη της δε, γιατί ως εξαίρετο μέλος και Αυτή του ίδιου μυστικού σώματος του Χριστού, νιώθει προσωπικά ως δικά της όλα τα

προβλήματα και τις αγωνίες των άλλων μελών του σώματος.

Πρωτ. π. Γεωργίου Δορμπαράκη
Πηγή:synodoiporia.blogspot.gr